

Ένταξη δημοσίων υπαλλήλων στον ΕΦΚΑ- Η πρόσφατη νομολογία του ΣτΕ και του ΕλΣ

Ειρήνη Ελευθερία (Έρη) Γαληνού
Δικηγόρος (παρ' Αρείω Πάγω) ΕΤΕΑΕΠ

Η ίδρυση του ΕΦΚΑ

- Με το άρθρο 51 του ν. 4387/2016, συστάθηκε ο ΕΦΚΑ με έναρξη λειτουργίας την 1.1.2017.
- Αυτοδίκαιη ένταξη των υφιστάμενων φορέων κύριας κοινωνικής ασφάλισης (κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στα άρθρα 53 επ. του ίδιου νόμου).
- Ειδικά ως προς το Δημόσιο, προβλέφθηκε ότι περιέρχονται στον ΕΦΚΑ οι εν γένει αρμοδιότητες που αφορούν στις συντάξεις του Δημοσίου εκτός των περιοριστικά αναφερόμενων στο νόμο ειδικών περιπτώσεων, για τις οποίες εξακολουθούν να ισχύουν οι συνταξιοδοτικές διατάξεις του Δημοσίου (δικαιούχοι πολεμικής σύνταξης, λογοτέχνες - καλλιτέχνες που δικαιούνται σύνταξη από το Δημόσιο, δικαιούχοι προσωπικής σύνταξης κ.λπ.).

Παλαιότερες συγχωνεύσεις και ενοποιήσεις

- Ν. 2676/1999: Σύσταση ΟΑΕΕ, στον οποίο εντάχθηκαν τα Ταμεία ΤΕΒΕ, ΤΑΕ και ΤΣΑ και σύσταση του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίων Υπαλλήλων.
- Ν. 3029/2002 και 3655/2008: Συγχώνευση πολλών ασφαλιστικών οργανισμών στο τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ίδρυση έξι νέων φορέων (ΕΤΑΑ, ΕΤΑΠ-ΜΜΕ, ΤΕΑΙΤ, ΤΑΥΤΕΚΩ, ΤΕΑΠΑΣΑ, ΤΑΠΙΤ) στους οποίους εντάχθηκαν υφιστάμενοι φορείς, διοικητικά όμως, εφόσον οι έως τότε λειτουργούντες φορείς εντάχθηκαν ως τομείς στους ενιαίους, πλέον, οργανισμούς, διατηρώντας τη λογιστική και οικονομική τους αυτοτέλεια.
- Ν. 3863, 3865/2010, 3996/2011, 4336/2015: Έμμεσες ενοποιήσεις που αφορούσαν σε κοινές ρυθμίσεις για τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης, τους πλασματικούς χρόνους ασφάλισης, την απασχόληση συνταξιούχων, τις συντάξεις θανάτου κ.λπ. αλλά και άμεσες όπως π.χ. με τον ν. 4052/2012 με τον οποίο ιδρύθηκε το ΕΤΕΑ (νυν ΕΤΕΑΕΠ) στο οποίο εντάχθηκαν οι περισσότεροι οργανισμοί και τομείς επικουρικής ασφάλισης που κάλυπταν εργαζομένους δημοσίου και ιδιωτικού τομέα.

Πόρισμα επιτροπής πριν τον N. 4387/2016

- *«Ο στόχος θα πρέπει να είναι ένας, εθνικός φορέας κοινωνικής ασφάλισης με ένταξη σε αυτό όλων των φορέων κύριας, επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχών (διοικητική ενοποίηση), μετά από ουσιαστική ενοποίηση του υπάρχοντος καθεστώτος κοινωνικής ασφάλισης».*
- Εναλλακτικά και κατά την «αποκλίνουσα άποψη» προκρίνεται να δημιουργηθούν τρία ταμεία: α. Μισθωτών, β. Αυτοαπασχολουμένων, γ. Αγροτών σε συνδυασμό με μη ανακαθορισμό των ήδη χορηγηθεισών συντάξεων, καθώς και με περιορισμένη λειτουργική ενοποίηση.

Συνταγματικότητα της σύστασης του ΕΦΚΑ (ΟλστΕ 1880/2019)

- Η ένταξη, με τις διατάξεις του ν. 4387/2016, όλων των υφιστάμενων φορέων κύριας κοινωνικής ασφάλισης μισθωτών, αυτοαπασχολούμενων, ελευθέρων επαγγελματιών και αγροτών σε ένα ενιαίο φορέα και η υπαγωγή των ασφαλισμένων τους σε παρεχόμενη από τον νέο φορέα ασφάλιση **δεν αντίκεινται**, κατ' αρχήν, στο Σύνταγμα από απόψεως διαφοράς είτε του βαθμού επιπέδου οικονομικής ευρωστίας και βιωσιμότητας των εντασσόμενων φορέων είτε συνθηκών απασχολήσεως των ασφαλισμένων και πραγματοποιήσεως εισοδήματος από αυτούς.

Η ένταξη των δημοσίων υπαλλήλων στο ΙΚΑ

- **ΣΗΜΕΙΩΣΗ:** Με τις διατάξεις του αρ. 2 του ν. 3865/2010 οι νεοπροσλαμβανόμενοι από 01.01.2011 και εφεξής τακτικοί υπάλληλοι στο Δημόσιο, ΝΠΔΔ, ΟΤΑ κλπ., οι οποίοι δεν είχαν προϋπηρεσία με οποιαδήποτε σχέση εργασίας έως την ημερομηνία αυτή στους εν λόγω φορείς, υπήχθησαν υποχρεωτικά και αυτοδίκαια στον κλάδο κύριας σύνταξης του πρώην ΙΚΑ - ΕΤΑΜ ή στο πρώην ΕΤΑΑ (ΤΣΜΕΔΕ, ΤΣΑΥ, Ταμείο Νομικών), εφόσον πρόκειται για πρόσωπα για τα οποία προκύπτει υποχρεωτική ασφάλιση στον εν λόγω πρώην φορέα.

Ελεγκτικό Συνέδριο για ν.3865/2010 και για 4387/2016

- Η διάταξη του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου, με την οποία οι τακτικοί δημόσιοι υπάλληλοι και λειτουργοί εντάσσονται στον κλάδο κύριας σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ο οποίος καλύπτει συνταξιοδοτικά τους μισθωτούς **αντίκειται στο Σύνταγμα**.
- Η υπαγωγή με νόμο σε ενιαίο ασφαλιστικό οργανισμό των δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών με τους λοιπούς εργαζόμενους δεν συνάδει με τη θέση που το ισχύον Σύνταγμα επιφυλάσσει στους δημοσίους υπαλλήλους δεδομένου ότι αυτή συνιστά συνταγματικό κεκτημένο, η ανατροπή του οποίου απαιτεί **αναθεώρηση των σχετικών συνταγματικών διατάξεων**.

Επιστημονική υπηρεσία της Βουλής

- Το ιδιαίτερο υπηρεσιακό καθεστώς των ως άνω δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών, όπως αυτό ρυθμίζεται, ιδίως, με τα άρθρα 103 και 87 του Συντάγματος, **δεν αποκλείει την υπαγωγή τους σε, κοινό με τους λοιπούς εργαζόμενους, φορέα, υποχρεωτικής κατ' άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος, Κοινωνικής Ασφάλισης, ενόψει και της καθολικότητας του σχετικού κοινωνικού δικαιώματος.**
- Δεν προκύπτει από τις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις υπαγωγή των εν λόγω εργαζομένων σε ιδιαίτερο «ασφαλιστικό καθεστώς – το οποίο τελεί σε συνάρτηση της θέσης που κατέχουν και ως εκ τούτου αποτελεί σύστημα επαγγελματικής ασφάλισης– [διακρινόμενο] από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης που κατοχυρώνεται ως κοινωνικό δικαίωμα στο άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος».
- Η προτεινόμενη υπαγωγή των δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών στον Ε.Φ.Κ.Α. ουδόλως θίγει την, κατ' άρθρο 98 του Συντάγματος, δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κριτήριο της οποίας είναι η ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου και όχι ο φορέας ασφάλισής του.

Νομολογιακές παραδοχές

- Ως «σύνταξη» προεχόντως νοείται η περιοδική παροχή που καταβάλλεται σε δημόσιο λειτουργό ή υπάλληλο ή στρατιωτικό *αντί μισθού και ως συνέχεια αυτού, μετά την αποχώρησή του από την ενεργό υπηρεσία*, το κόστος της οποίας βαρύνει κατ' αρχήν τον κρατικό προϋπολογισμό, ήτοι το Δημόσιο Ταμείο, ενώ για την απονομή της εφαρμόζονται ενιαίοι κανόνες, προσαρμοσμένοι στην ιδιομορφία της σχέσης δημοσίου δικαίου που συνδέει τον δημόσιο λειτουργό ή υπάλληλο με την υπηρεσία.
- Η λειτουργία της σύνταξης, ως στοιχείου της ειδικής νομικής σχέσης των κατηγοριών αυτών πολιτών με το Κράτος σαφώς *διακρίνεται από τις παροχές που καταβάλλονται στο πλαίσιο της κοινωνικής ασφάλισης του άρθρου 22 παρ. 5 του Συντάγματος*, ακόμη και όταν από τις παροχές αυτές δύνανται να επωφελούνται και οι δημόσιοι λειτουργοί, υπάλληλοι ή στρατιωτικοί (ΣτΕ 226/2012) ή όταν πρόκειται για κοινωνικοασφαλιστικές παροχές που χαρακτηρίζονται σε επίπεδο νόμου ως «συντάξεις», υπό την έννοια της περιοδικώς καταβαλλόμενης παροχής, καθόσον αυτές δεν έχουν χαρακτήρα αμοιβής, όπως οι κατά τις ανωτέρω ρυθμίσεις συντάξεις των δημοσίων υπαλλήλων, λειτουργών και στρατιωτικών που χορηγούνται στο πλαίσιο της ειδικής σχέσης που τους συνδέει με το Κράτος, αλλά τον χαρακτήρα ασφαλιστικής παροχής μετά την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου (ΑΕΔ 2/2004).

Το άρθρο 22 παρ.5 Σ «καλύπτει» τους δημοσίους υπαλλήλους;

- ΑΕΔ 16/1983: Η ως άνω συνταγματική διάταξη εφαρμόζεται μόνο σε εργαζόμενους με σχέση ιδιωτικού δικαίου και δεν αφορά τους παρέχοντες υπηρεσίες με σχέση δημοσίου δικαίου.
- ΕλΣυν Ολ. 244/2017: Η πλήρης εξομοίωση της σύνταξης των δημοσίων υπαλλήλων με παροχή κοινωνικής ασφάλισης θα έθιγε τον πυρήνα των ως άνω διατάξεων του Συντάγματος, στερώντας τους κάθε πρακτική αποτελεσματικότητα.

Νομική φύση του Δημοσίου ως φορέα ή μη της συνταξιοδότησης των δημοσίων υπαλλήλων

Πάγια νομολογία: Ο φορέας παροχής της σύνταξης των δημοσίων υπαλλήλων, λειτουργών και στρατιωτικών και δη το Δημόσιο ή άλλος φορέας, που αναλαμβάνει την παροχή σύνταξης στους αποχωρούντες από την υπηρεσία δημοσίους λειτουργούς και υπαλλήλους και στρατιωτικούς **δεν ενεργεί ως οργανισμός κοινωνικής ασφάλισης**, ακόμη και μετά τη θεσμοθέτηση της υποχρέωσης καταβολής εισφορών-κρατήσεων, ως όρου για την παροχή σύνταξης στην κατηγορία αυτή δικαιούχων.

Νομική φύση εισφορών δημοσίων υπαλλήλων

Πάγια νομολογία: Οι εισφορές των δημοσίων υπαλλήλων **δεν συνιστούν δημόσια βάρη** υπό την έννοια του άρθρου 4 παρ. 5 του Συντάγματος, αλλά επιβάλλονται ως προϋπόθεση για τη γένεση συνταξιοδοτικής προσδοκίας και δη για την απονομή σύνταξης μετά την έξοδο από την υπηρεσία, ενόψει της αρχής της ανταποδοτικότητας, λειτουργούν δε περαιτέρω, και ως μέσο χρηματοδότησης των συντάξεων της κατηγορίας αυτής, στο πλαίσιο της επαγγελματικής και διαγενεακής αλληλεγγύης, χωρίς να τελούν υποχρεωτικά σε ευθεία αναλογία προς το ύψος της καταβλητέας σύνταξης

Απόφαση 930/2019 του II Τμήματος του ΕΛΣ

- **Αντισυνταγματική η ένταξη των δημοσίων υπαλλήλων στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ** («η κατ' επίκληση της αρχής της ίσης μεταχείρισης διαρθρωτική ένταξη του ειδικού συνταξιοδοτικού συστήματος των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών στο κοινωνικοασφαλιστικό σύστημα και η πλήρης οργανωτική και λειτουργική ταύτιση της σύνταξης με τις αντίστοιχες κοινωνικοασφαλιστικές παροχές, ήτοι η εφαρμογή της αρχής αυτής σε μη ομοειδείς κατηγορίες, **δεν συμβαδίζει με την κατά το Σύνταγμα διακριτή λειτουργία των συστημάτων αυτών και συνιστά ευθεία παραβίαση των οικείων συνταγματικών ρυθμίσεων** (βλ. σκέψη 14) αλλά και της ίδιας της προεκτεθείσας αρχής της αναλογικής ισότητας κατ' άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος»).

Απόφαση 930/2019 του II Τμήματος του ΕΛΣ

- Το συνταγματικά κατοχυρωμένο ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών, που διασφαλίζει την καταβολή κύριας σύνταξης στην κατηγορία αυτή από το Δημόσιο, ως εργοδότη, ή από άλλον ειδικά συνεστημένο προς τούτο φορέα με την εγγύηση του Δημοσίου, **ως συνέχειας του μισθού τους**, δεν εμπίπτει στο κατ' άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος σύστημα κοινωνικής ασφάλισης αλλά παρέχει, όχι ταυτόσημη αλλά τουλάχιστον ισοδύναμη και πάντως σαφώς διακριτή προστασία από εκείνη των κύριων συνταξιοδοτικών παροχών της κοινωνικής ασφάλισης.
- Δεν νοείται η, κατ' επίκληση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, διαρθρωτική ένταξη του ειδικού συνταξιοδοτικού συστήματος των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών στο κοινωνικοασφαλιστικό σύστημα και η πλήρης οργανωτική και λειτουργική ταύτιση της σύνταξης με τις αντίστοιχες κοινωνικοασφαλιστικές παροχές, καθόσον δεν συνάδει με την κατά το Σύνταγμα διακριτή λειτουργία των συστημάτων αυτών και συνιστά ευθεία παραβίαση και αναίρεση της πρακτικής αποτελεσματικότητας τόσο των οικείων συνταγματικών ρυθμίσεων, από τις οποίες απορρέει η θεσμική αυτή εγγύηση του ειδικού συνταξιοδοτικού όσο και της ίδιας της αρχής ισότητας, κατ' άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος που απαγορεύει την αυθαίρετη εξομοίωση ανόμοιων καταστάσεων.

Απόφαση 930/2019 του II Τμήματος του ΕΛΣ

- Σε καμία περίπτωση, δεν παρίσταται συνταγματικά θεμιτή η κατά παράβαση του ίδιου του Συντάγματος **θεσμική αλλοίωση του ειδικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος** των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών με την ενσωμάτωσή του στο κοινωνικοασφαλιστικό σύστημα.
- Η ένταξη όσων δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών έχουν ήδη προσληφθεί με τη ιδιότητα αυτή και έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση του Δημοσίου, καθώς και κατά μείζονα λόγο όσων έχουν ήδη θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης από το Δημόσιο, αλλά και όσων είχαν ήδη συνταξιοδοτηθεί από το Δημόσιο κατά τη θέση σε ισχύ του ν. 4387/2016, αντίκειται στις συνταγματικές αρχές της ασφάλειας δικαίου, της προβλεψιμότητας και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, εφόσον οι ανωτέρω δεν έχουν μεν αξίωση για την καταβολή σύνταξης ορισμένου ύψους, όμως κατά το διορισμό τους στο Δημόσιο είχαν αποβλέψει στην εφαρμογή ενός συνταξιοδοτικού συστήματος με τα χαρακτηριστικά του συστήματος επαγγελματικής ασφάλισης.

Απόφαση 930/2019 του II Τμήματος του ΕΛΣ

- Με την ένταξη της κατηγορίας αυτής συνταξιούχων στο σύστημα του ν. 4387/2016 επέρχεται θεσμική αλλοίωση του συνταξιοδοτικού συστήματος των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών, με **σοβαρή μείωση των συνταξιοδοτικών παροχών**, λόγω συμμετοχής της κατηγορίας αυτής στους δημοσιονομικούς κινδύνους του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος, στο οποίο πλέον εντάσσονται, κατά παράβαση των συνταγματικών θεσμικών εγγυήσεων του ειδικού συνταξιοδοτικού τους συστήματος.
- Με το νέο σύστημα συγχέονται απολύτως ανόμοιες περιπτώσεις, κατά παράβαση της αρχής της ισότητας, εφόσον αφενός μεν οι δημόσιοι λειτουργοί, υπάλληλοι και στρατιωτικοί, οι οποίοι όσο είναι στην ενέργεια υπόκεινται στις δεσμεύσεις της ειδικής λειτουργικής τους σχέσης με το δημόσιο εν ευρεία εννοία (Δημόσιο και νπδδ) στο πλαίσιο της **οποίας οι αποδοχές τους, που συνιστούν και βάση προσδιορισμού των εισφορών, δεν καθορίζονται βάσει της ελεύθερης ατομικής ή συλλογικής διαπραγματεύσεως, όπως στους απασχολούμενους με σχέση ιδιωτικού δικαίου, αλλά ευθέως εκ του νόμου**, αφετέρου δε η δεύτερη αυτή κατηγορία, της οποίας οι όροι απασχόλησης είναι κατ' αρχήν ελεύθερα διαπραγματεύσιμοι, με την επιφύλαξη της τήρησης των ελάχιστων ορίων προστασίας, όπως αυτοί καθορίζονται από τον νόμο και τις ΣΣΕ.

Απόφαση 930/2019 του II Τμήματος του ΕΛΣ

- Με τον ν. 4387/2016, το Δημόσιο μετέχει στο σύστημα πλέον ως απλός εργοδότης, όπως οι ιδιώτες, και ως τρίτος στην ασφαλιστική σχέση των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών, όπως ακριβώς μετέχει και στο κοινωνικοασφαλιστικό σύστημα, και **όχι ως φορέας της επαγγελματικής σχέσης με το δημόσιο λειτουργό, υπάλληλο και στρατιωτικό**. Με τη μεταφορά, όμως, τέτοιων αμιγών οργανωτικών και λειτουργικών χαρακτηριστικών του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης στο εν λόγω ειδικό συνταξιοδοτικό σύστημα (σχηματισμός ενιαίου ασφαλιστικού κεφαλαίου, υπαγωγή στους κινδύνους του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος, τριμερής χρηματοδότηση του συστήματος), **παρακάμπτεται η συνταγματική θεσμική εγγύηση του ειδικού συνταξιοδοτικού συστήματος των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών και παραβιάζονται τόσο οι συνταγματικές διατάξεις που την κατοχυρώνουν όσο και η αρχή της αναλογικής ισότητας**.

Απόφαση 930/2019 του II Τμήματος του ΕΛΣ

- Με την υπαγωγή της κατηγορίας αυτής στο καθεστώς του ν. 4387/2016, οι ρυθμίσεις του οποίου, αναφορικά με τον προσδιορισμό της συνταξιοδοτικής παροχής τους συναρτώνται μόνο με το μέσο όρο των συντάξιμων αποδοχών τους καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού τους βίου, **πλήττεται η συνταγματική αρχή της ιδιαίτερης συνταξιοδοτικής μεταχείρισής** τους που επιβάλλει τον προσδιορισμό του συντάξιμου μισθού τους σε συνάρτηση με τις αποδοχές ενεργού υπηρεσίας τους κατά το δυνατόν εγγύτερα στο χρόνο εξόδου τους από την υπηρεσία (αρχή εύλογης αναλογίας), ανάλογα με την υπηρεσιακή κατάσταση κατά τον χρόνο συνταξιοδότησής τους, και τη διατήρηση των υφιστάμενων διαφοροποιήσεων, ανά κλάδο, βαθμό και έτη υπηρεσίας, στις συντάξιμες αποδοχές τους.
- **Στις μελέτες που ελήφθησαν υπόψη κατά την έκδοση του νόμου δεν εκτιμάται το ύψος των επερχομένων μεταβολών στο ύψος των δημοσίων συντάξεων.**
- Από τη συνολική διάρθρωση του ν. 4387/2016, από το σύνολο των ουσιαστικών διατάξεων του Κεφαλαίου Β' αυτού για τους ασφαλισμένους του Δημοσίου, σε συνδυασμό με τις οργανωτικές και διαδικαστικές περί ΕΦΚΑ ρυθμίσεις των άρθρων 51 και επόμενα του οικείου νόμου, συνάγεται ότι έχει αμβλυνθεί κατά τρόπο συνταγματικά ανεπίτρεπτο η ειδικότητα και αυτοτέλεια του συνταξιοδοτικού συστήματος των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών, ενώ κάμπτονται και θεμελιώδεις διαδικαστικές εγγυήσεις αυτού.

Απόφαση 1880/2019 της Ολομέλειας του ΣτΕ

- Η ερμηνεία της διάταξης του άρθρου 22 παρ. 5 Σ δεν δύναται να διασταλεί σε βαθμό που να περιλαμβάνει στο πεδίο εφαρμογής της και τους δημοσίους υπαλλήλους και λειτουργούς λόγω της δημοσίου δικαίου σχέσεως υπό την οποία αυτοί παρέχουν τις υπηρεσίες τους, εκτός βέβαια από την περίπτωση που ο κοινός νομοθέτης δεν παρέχει στους δημοσίους υπαλλήλους και λειτουργούς προστασία από τους κινδύνους γήρατος, ασθενείας, αναπηρίας και θανάτου –με ιδιαίτερο τρόπο–, οπότε η αρχή του κοινωνικού κράτους δεν θα ανεχόταν την μη υπαγωγή αυτών σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης.
- Στις διατάξεις των άρθρων 103 και 104 του Συντάγματος, καθώς και τις διατάξεις του Συντάγματος που αφορούν το καθεστώς άλλων υπαλλήλων του Δημοσίου και δημοσίων λειτουργών, **ουδεμία αναφορά γίνεται σε παροχές προς δημοσίους υπαλλήλους μετά την έξοδό τους από την υπηρεσία και, επομένως, συνταγματική προστασία του τότε γνωστού στον συνταγματικό νομοθέτη συνταξιοδοτικού καθεστώτος των δημοσίων υπαλλήλων δεν βρίσκει έρεισμα στις εν λόγω διατάξεις.**

Απόφαση 1880/2019 της Ολομέλειας του ΣτΕ

- Η φύση της δημοσιοϋπαλληλικής σχέσεως δεν επιβάλλει το εν λόγω συνταξιοδοτικό καθεστώς, το οποίο, άλλωστε, συνυπήρξε με το καθεστώς υποχρεωτικής επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης στο οποίο είχαν υπαχθεί οι δημόσιοι υπάλληλοι, αλλά, αντιθέτως, το συνταξιοδοτικό αυτό καθεστώς, ως επιλογή του κοινού νομοθέτη για την προστασία των δημοσίων υπαλλήλων από τους ως άνω κινδύνους, βρήκε έρεισμα θεμελιώσεως στην φύση της δημοσιοϋπαλληλικής σχέσεως.
- Ό,τι επιβάλλει το Σύνταγμα είναι η προστασία των δημοσίων υπαλλήλων από τους κινδύνους αυτούς μετά το πέρας της σχέσεως δημοσίου δικαίου που τους συνδέει με το Δημόσιο, όπως επιβάλλει την προστασία των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα από τους ίδιους κινδύνους, αφήνει δε ελεύθερο τον κοινό νομοθέτη να επιλέξει τον τρόπο της προστασίας. Είναι δε διάφορο ζήτημα ότι οποιαδήποτε σχετική επιλογή του κοινού νομοθέτη τελεί υπό την αυτονόητη προϋπόθεση του σεβασμού συνταγματικών διατάξεων από τις οποίες προκύπτει υποχρέωση διασφάλισης επιπέδου αξιοπρεπούς διαβίωσης δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών και μετά την έξοδό τους από την δημόσια υπηρεσία και το λειτούργημά τους.

Απόφαση 1880/2019 της Ολομέλειας του ΣτΕ

- Νομική φύση της συνταξιοδοτικής παροχής για τους εξελθόντες της υπηρεσίας δημοσίους υπαλλήλους, λειτουργούς κ.λπ.:
- Κατά την ψήφιση του Συντάγματος του 1975, για όσους υπηρετούσαν ως δημόσιοι υπάλληλοι -πολιτικοί και στρατιωτικοί- η προστασία από τους αυτούς κινδύνους είχε καταλήξει σε παροχή συντάξεως από το Δημόσιο Ταμείο χωρίς προηγούμενη χρηματική συνεισφορά από αυτούς. **Τα χαρακτηριστικά αυτά επέτρεψαν την θεωρητική και νομολογιακή προσέγγιση της συντάξεως των δημοσίων υπαλλήλων ως παροχής «αντί μισθού» και «ως συνέχειας αυτού» μετά την αποχώρησή τους από την ενεργό υπηρεσία, χωρίς, πάντως, αυτά τα χαρακτηριστικά να είναι συνεχώς παρόντα στα σχετικά νομοθετήματα.**
- Υπό το Σύνταγμα του 1975 προβλέφθηκαν εκ νέου «κρατήσεις» στο μισθό των δημοσίων υπαλλήλων για την συνταξιοδότησή τους (άρθρο 6 ν. 1902/1990, άρθρο 20 παρ. 2 ν. 2084/1992), με το δε άρθρο 27 παρ. 2 ν. 3863/2010 οι από 1.1.2011 προσλαμβανόμενοι δημόσιοι υπάλληλοι υπήχθησαν στην ασφάλιση του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ).

Απόφαση 1880/2019 της Ολομέλειας του ΣτΕ

- Εφόσον ο κοινός νομοθέτης υπήγαγε τους δημοσίους υπαλλήλους και λειτουργούς σε καθεστώς κύριας κοινωνικής ασφάλισης ως ιδιαίτερη κατηγορία ασφαλισμένων του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης υπό ενιαίους κανόνες εισφορών και παροχών με τους λοιπούς ασφαλισμένους και, δη, με τους μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα, διατηρώντας σε εφαρμογή τις κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 κείμενες διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου περί προϋποθέσεων θεμελιώσεως συντάξεως εξ ιδίου δικαιώματος και περί ορίων ηλικίας καταβολής της συντάξεως, **ρητώς δε προβλέποντας την αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την επίλυση αμφισβητήσεων που αφορούν τις συντάξεις των ασφαλισμένων αυτής της κατηγορίας και ανεξαρτήτως αντιθέσεως προς το Σύνταγμα επί μέρους ρυθμίσεων του ν. 4387/2016, η κατ' αρχήν υπαγωγή δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών σε καθεστώς υποχρεωτικής κύριας κοινωνικής ασφάλισης, κατάληξη μιας μακράς πορείας συγκλίσεως του συνταξιοδοτικού καθεστώτος των δημοσίων υπαλλήλων με την κοινωνική ασφάλιση (άρθρο 6 ν. 1902/1990, άρθρο 20 παρ. 2 ν. 2084/1992, άρθρο 27 παρ. 2 ν. 3863/2010) προς ουδεμία διάταξη του Συντάγματος αντίκειται.**